

**Ady Endre Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Berhida**

**Ökoiskolai Munkaterv
2016/17.**

Iskolánk 2015 szeptemberében pályázatot nyújt be ökoiskolai cím elérésére. A címet elnyertük, s azóta folyamatosan azon fáradozunk, hogy mindennapjaink „ökoszemléletben” teljenek. A pedagógiai programunk szerint kiemelt szerepe van a környezet- és természetvédelemre nevelésnek.

A Pedagógiai Programunk szerint eddig megvalósított környezeti nevelésre építve kívánjuk az új tartalmi elemekkel kibővíteni oktatási nevelési munkánkat.

Elveink:

Diákjainkban ki kell alakítani:

- ⑨ a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- ⑨ a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- ⑨ a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- ⑨ a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését,
- ⑨ az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket

Célok, küldetésnyilatkozat:

Célunk, hogy iskolánk minden dolgozója (pedagógusok, technikai alkalmazottak) és minden tanulója érzékenyen figyeljen a szűkebb és tágabb környezetére, tudatosuljon bennük, hogy fenntartható fejlődés (nem csupán anyagi és jóléti viszonylatban, hanem tudati síkon is értve) csak közösen érhető el, ehhez minden embernek a szemlélet váltására és aktív cselekvésére szükség van.

Nem odázhatjuk el a környezetünkre való tudatosabb odafigyelést, a hulladékok megfelelő szelektálását, a tudatosabb táplálkozást, az egészséges életmódra való törekvést és általánosan olyan életmód kialakítását, mely jobban figyelembe veszi és szolgálja a – tágabb értelemben vett – fenntartható fejlődést.

Mindezzel kapcsolatban feladatunk a saját viselkedésünkön, magatartásunkon és nevelői tevékenységünkön keresztül az iskolánkat látogató gyerekek, (6-14 éves korosztály) fent leírt környezettudatos attitűdjének kialakítása, szemléletének formálása.

Ahol és amikor lehetséges, építenünk kell a szülők, civil szervezetek, önkormányzat aktivitására, támogató tevékenységére, mert egymást erősítve érhetjük el leghatékonyabban a gyerekek tudatosan „zöldebb” viselkedését.

Helyzetelemzés:

Külső és belső környezet elemzése:

Berhida – kisvárosi környezet, viszonylag **sok zöld terület** jellemzi, jellemzően családi házak, kis részben emeletes házak. A gyerekek egy része – kisebb hányada – autóval érkezik az iskolába, a **többség gyalog vagy kerékpárral**. A közterületek folyamatosan – közhasznú munkások által – tisztítottak, a gyepterületek nyírtak.

A folyamatos takarítás ellenére az **utcák gyakran szemetesek**, leginkább hétvégék után láthatóak a „szórakozás” nyomai, palackok és egyéb szemét mindenütt az utcákon. Az épített környezet, pl. buszmegállók firkálható felületei folyamatos **rongálást** állnak ki a teljes tönkretételig. Az iskola melletti játszótér és műanyag borítású sportpálya, mely önkormányzati tulajdonú és üzemeltetésű, folyamatosan szemetes, a pár éve átadott sportpálya körüli magas védőháló jellegű drótkerítés gyakran balesetveszélyes, mert a folyamatos rongálás eredményeként a drót szálak fegyverként merevednek. A javítás folyamatos, de sajnos a rongálás is. A labdarúgó kapu hálóját a nem rendeltetésszerű használat miatt foszlányosra szakadt. A pályán egy-egy hétvégi sportolás után rengeteg köpködési nyom látható.

A város több részből áll, a peremartoni részen működik egy **gyár**, ahol műtrágyát, növényvédőszer gyártanak és raktároznak, ami miatt „**felső küszöbértékű veszélyes üzem**” besorolású és súlyos káresemény elhárítási terv készítésére kötelezett.

Berhidától 4 km-re található Pétfürdő, ahol szilárd és folyékony **nitrogén alapú műtrágyákat** gyártanak, valamint amin típusú vegyületeket és a **kőolaj termékek** tárolását is itt oldják meg, mely országos stratégiai viszonylatú. Ez is a fent említett veszélyességi besorolású üzem.

(Forrás: Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság kimutatása a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVII. törvény IV. fejezetének hatálya alá eső veszélyes üzemekről – Internet)

A fenti veszélyes üzemek közelsége miatt rendszeresen kell gyakorolnunk az iskola épületéből való gyors kivonulást, illetve Nitrogén levegőbe kerülése esetén az elzárkózást.

Az iskola három épület együtteséből tevődik össze. A legnagyobb épület 50 éves, felújításra szorul, a kisebb épület – ahol az alsó tagozat tartózkodik – szintén felújításra vagy bontásra szorul. Szigetelése nem megfelelő, havazás, eső esetén az aula folyamatosan beázik, fűtése nem megfelelő.

A felújításokra az önkormányzat elegendő pénzforrást különített el, a felújítás hamarosan elkezdődik.

Az udvaron **sok fa** található, megfelelő a **gyepes terület** nagysága, az udvar egy részén kerültek kialakításra a raklapokból összeállított **kiskertek**, parcellák.

Kiemelt feladatok:

☞ Az iskola épületének, udvarának folyamatos karbantartása, az állagának megóvása – felelős: iskola vezetése

☞ Szemlélet formálás minden évfolyamon a különböző tevékenységeken keresztül. Lásd. Ökoiskolai Programterv.

☞ Intézkedések a rongálások megakadályozására – felelősök: osztályfőnökök

☞ Esztétikus, igényes dekorálás megvalósítása – felelős: öko munkacsoport tagjai, rajztanárok

- ☒ Alapvető higiéniai szokások elsajátíttatása – felelősök: osztályfőnökök
- ☒ Pályázatok figyelése, írása környezeti nevelés témakörében – felelős: pályázatírást felelős személyek
- ☒ Zöld jeles napok megünneplése változatos tevékenységgel. Szervezési határidő két héttel a jeles nap előtt, programterv alapján a kijelölt felelősökkel.
- ☒ Szelektív hulladékgyűjtés megszervezése – folyamatos, a városvezetéssel együttműködve.

Szemléletformálás a következő tevékenységeken keresztül hangsúlyosan:

- Téma napok, projekt hét jeles napokkal összekapcsolva
- Erdei iskola vagy tábor
- Kirándulás környezetvédelmi témához kapcsolódóan, pl. egy nemzeti park területére vezetővel vagy Natura 2000 jelölő faj vagy jelölő élőhely megismerése céljából.
- Múzeum vagy arborétum látogatás
- Iskolakert további művelése, gondozása
- Együttműködés erősítése a fenntartóval az energiatakarékos lehetőségek kiaknázására – környezetvédelmi őrző működtetése (feleslegesen működtetett gépek, berendezések, világítási eszközök, csepegő csap, stb. jelzésére).

Állandó rendezvényeink:

- A Programterv alapján a jeles környezetvédelmi napok megünneplése.

Téma napok szervezése – együtt hatékonyabb elv alapján:

- Egészséges életmódra nevelés céljából védőnőkkel közösen szervezett **egészség nap** megrendezése.
- Környezettudatos magatartás kialakítására: **Föld napi rendezvény** a térség iskoláinak bevonásával,
- **Környezetvédelmi nap** családok, óvodások bevonásával.
- **Állatvédelmi, madárvédelmi nap** civil szervezet, egyesület bevonásával.

Folyamatos programok:

- Az iskola **dekorációjának** folyamatos megújítása, téma szerinti esztétikus díszítése
- Az iskola, osztályok **növényeinek** gondozása
- Az **iskolakert** évszakokhoz igazodó gondozása
- **Kirándulások**
- **Nyári táborok** lebonyolítása

Folyamatos feladat:

- ☒ Pályázatfigyelés és írás környezeti nevelés témakörben.
- ☒ Ökoiskolai ismérveknek való megfelelés, tudatos tervezés és megvalósítás a zöld szempontok előtérbe helyezéséve.

**Jeles környezetvédelmi napok:
(bővebben a Programtervben)**

- ☐ Március 22. Víz világnapja
- ☐ Április 22. Föld napja
- ☐ Május 10. Madarak és fák napja
- ☐ Szeptember 22. Autómentes nap
- ☐ Október 4. Állatok világnapja
- ☐ Október 8. Madármegfigyelő világnap

Ökoiskolai Programterv:

Az Ökoiskolai cím elnyerésének érdekében a következő feladataink vannak:

Augusztus:

- Ökoiskolai munkacsoport megbeszélése
- Ökoiskolai munkaterv egyeztetése a munkaközösségekkel

Szeptember:

- ☐ Ökoiskolai terv egyeztetése a DÖK-el, az SZM képviselőikkel. A DÖK-be „zöld” képviselők választása.
- ☐ Öko falüjság létrehozása, az iskola folyosóinak dekorálása.
- ☐ Növényesítési akció, cserepes virágok elhelyezése a folyosókon, osztályokban.
- ☐ Osztálytermek dekorálása természetes anyagokkal az évszaknak megfelelően.
- ☐ Barkács délután: papírmasé madarak készítése újságpapírból, ezek elhelyezése az aulában.
- ☐ A helyi Kertbarát Egyesület kiállításának megtekintése a tornateremben. Ötlet gyűjtés további természetes dekorálás kérdésében az egyesület tagjaival való beszélgetés, interjú készítés alapján.
- ☐ Hulladék válogatási játék: papír, műanyag, üveg – az előforduló iskolai hulladék válogatása, felismerése környezetismeret, biológia órákon. Előkészületek az iskolai szelektív gyűjtés bevezetésére. Felelősök választása az osztály szintű válogatás ellenőrzésére, a napi hulladék konténerbe helyezésének gyakorlati megvalósításának tervezése, felelősökkel.
- ☐ Szelektív hulladék gyűjtés elkezdése az önkormányzat által kihelyezett konténerekbe.
- ☐ Szeptember 20. Takarítási világnap – az iskola környezetének felmérése, a közvetlen környezetének, iskola udvarának szépítése, szemét szedés.

- ☐ Szeptember 20. Autómentes világnap: kerékpáros ügyességi verseny lebonyolítása, gyalogos bérletek osztogatása az iskolába autóval érkezőknek.

Október:

- ☐ **Téma hét** lebonyolítása az állatok, felelős állattartás témáját körüljárva:
- ☐ Október 4. Állatok világnapja: **rajzverseny**, melynek témája a felelős állattartás. **Interaktív előadás** megtartása a „Felelős vagy értem” program alapján. Vetélkedő: ki tud többet a felelős állattartásról.
- ☐ Nemzetközi **madármegfigyelő napok**: a Magyar Madártani Egyesület képviselőjének előadása, útmutatása a madáretetők, madárodúk kihelyezéséről.
- ☐ **Madáretető készítése** hulladékból.
- ☐ **Madárfelismerő verseny**. Natura 2000 jelölő madárfajokkal való ismerkedés játék keretein belül.

November:

- ☐ Madáretetőbe madáreleség készítése: cinke golyó vagy hasonló, az előző hónapban tanultak alapján.
- ☐ Hideg idő esetén a madáretetés elkezdése, magok téli beszerzése, felelősök kijelölése.
- ☐ „Tökjő hét” megszervezése, a Márton-napi töklámpások elkészítése, töklámpás szépségverseny hirdetése. Tökös sütemény készítése a tankonyhán.

December:

- ☐ Adventi játszóház és kézműves foglalkozás: természetes anyagok felhasználásával adventi koszorú készítése, karácsonyfa díszek tobozból, magokból.
- ☐ Az iskola díszítése az ünnepkörnek megfelelően.
- ☐ **Gyökeres** karácsonyfa elhelyezése, díszítése. A játszóház – a hagyományainknak megfelelően – civil szervezet képviselőjének segítségével zajlik.
- ☐ Mézes kalács készítése a tankonyhán.
- ☐ A madár etetés és itatás folyamatos, a téli szünetre is kiterjed, felelősökkel.
- ☐ Egészséges életmód: almás sütemények, saláta készítése.

Január:

- ☐ Növények csíráztatása a tantermekben. Megfigyelések, napló vezetése, fény- és vízszükségletekkel kapcsolatos kísérletek, ezek dokumentálása rajzokkal, fotókkal. A téma csoportmunkában való feldolgozása.

Február:

- ☐ Február 02. Vízi élőlények világnapja – rajzverseny meghirdetése a Művészeti Tagintézménnyel közösen, rajzok készítése hulladékok felhasználásával.

Március:

- ☐ Tavaszi dekoráció elkészítése a megújuló természet témáját feldolgozva.
- ☐ Nemzetközi energiatakarékosági világnap: energia őrjárat megszervezése, energia felelősök megválasztása.
- ☐ Március 03 Víz világnapja – A tanulók figyelmének felhívása a takarékos vízhasználatra.

Április:

- ☐ Kiskertek kialakítása a már meglévő kiskertekbe a helyi kertbarát kör segítségével. Veteményezés, a gondozás megbeszélése, felelősök kiválasztása.
- ☐ Április 22. Föld Napja kistérségi vetélkedő lebonyolítása.
- ☐ Túra a Kistóhoz, megfigyelések végzése a vizes élőhelyekkel kapcsolatosan.

Május:

- ☐ Mezei futóverseny megrendezése.
- ☐ Tájékozódási futás alapjainak megismerése, a tájékozódási futó klub bevonásával közös futó délután megszervezése. Szülők bevonása.
- ☐ Május 10. Madarak és fák napja: akadályverseny az iskolán kívül, a Kistónál.

Június:

- ☐ Nyári dekoráció elkészítése a vízpartok, kirándulások témáját feldolgozva.
- ☐ Eerdei iskola, kirándulás vagy/és ökotábor megszervezése a pályázati lehetőségek kiaknázásával.
- ☐ Családi nap a fenntarthatóság témakörében. Natura 2000 jelölő fajok és élőhelyek megismerése, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park munkatársának bemutatója alapján. Beszélgetés, totó, játék.
- ☐ Az éves munka értékelése, a legaktívabb és legeredményesebb tanulók jutalmazása.

Berhida, 2016. augusztus 17.

Készítette: Somogyiné Lukács Emőke

Forrás:

Helyi pedagógiai program

Nemzeti alaptanterv

Résztevői kézikönyv OFI – Ökoiskolai koordinátori modul